خبـــر

● محمدباقر نوبخت در نشست خبری روز گذشته خود با خبرنگاران اظهار داشت: «افزایش تعداد شاغلین در بهار سال ۹۴ نسبت به بهار سال ۹۳، به میزان ۷۵۴ هزار و ۵۹۱ نفر بوده است.» نوبخت در ادامه گفت: «با توجه به اینکه همچون دو سال گذشته دولت مقید است در راستای احترام به قانون در وقت مقرر لایحه بودجه را به مجلس تقدیم کند، از این رو برنامه زمان‌بندی و ستاد اصلی شورای راهبردی بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد ۵ کارگروه به ترتیب هزینه‌یابی، منابع، بخشی، منطقه‌ای و مرتبط با شرکت‌های دولتی را تشکیل داده است.» وی در ادامه‌ی این نشست به ارائه مطالبی در مورد آخرین وضعیت بازار کار ایران پرداخت و اظهار کرد: «در این باره گزارشی ارائه می‌دهم که مقایسه اطلاعات مربوط به بهار ۱۳۹۳ نسبت به بهار ۱۳۹۴ است. در این راستا و بر طبق این گزارش در بهار ۱۳۹۴ نرخ فعالیت حدود یک درصد افزایش پیدا کرده یعنی از ۳۷ درصد در بهار ۹۳ به ۳۸ درصد در بهار ۹۴ تبدیل شده است.» نوبخت همچنین اعلام کرد نرخ بیکاری در سه ماهه اول سال جاری نسبت به فروردین سال قبل تغییری نداشته‌است و بر این اساس نرخ بیکاری فصل اول سال جاری همان ۱۰/۷ درصد بهار سال قبل است.

● وزیر امور اقتصادی و دارایی کشورمان از آمادگی ایران برای حذف دلار در مبادلات تجاری خود با کشورهای همکار در حوزه‌های اقتصادی و تجاری خبر داد.

● وزیر صنعت، معدن و تجارت با اعلام اینکه ۴۰ درصد رشد اقتصادی کشور در سال گذشته مختص بخش معدن بوده است، گفت: «۸۰۰۰ طرح صنعتی در ۲۲ ماه اخیر تکمیل شد.»

● وزیر راه و شهرسازی گفت: «سهم وام از تامین مسکن در ۱۰ سال گذشته روندی نزولی داشته و اکنون به حدود ۱۲/۵ درصد رسیده است.»

● عباس آخوندی با بیان اینکه بزرگ‌ترین اتفاق مهم در اقتصاد خانوار متوسط ایرانی خانه‌دار شدن آنهاست، گفت: «نیازبه استراتژی بلندمدت داریم که این بخش را به سامان برسانیم، ولی هنوز در این ۳۵ سال نتوانستیم به این توفیق برسیم. نقش بخش خصوصی در سال ۸۷ تا ۹۰ از ۷۳ درصد به ٦٤ درصد کاهش داشته و در برابرش سهم بانکی در حوزه اعتبارات بانکی در این بخش افزایش داشته است، همان بحثی که موجب بحران مالی در ایران شده است.»

● در هفته گذشته همزمان با هفته اول ماه رمضان فرآورده‌های گوشتی کاهش قیمت داشت و تخم‌مرغ با ریزش ۹ درصدی قیمت پیش از سایر کالاهای خوراکی ارزان شد. بنابر اعلام بانک مرکزی از قیمت خرده‌فروشی مواد خوراکی در هفته گذشته نسبت به هفته ماقبل آن، قیمت لبنیات، چای، روغن نباتی ثابت و قیمت تخم‌مرغ، میوه‌های تازه، گوشت قرمز و گوشت مرغ کاهش یافته است. همچنین برنج، حبوبات، سبزی‌های تازه و قند و شکر با افزایش قیمت همراه‌بود.

● گزارش گمرک از واردات خودرو و قطعات آن در سه ماهه اول سال جاری نشان می‌دهد که واردات خودرو به کشور طی این مدت نسبت به مدت مشابه سال قبل به نصف کاهش پیدا کرده است. بر این اساس واردات خودرو طی سه ماهه اول سال جاری معادل ۱۰ هزار و ۵۰۰ دستگاه بوده که نسبت به سال گذشته کاهشی ۵۱ درصدی را تجربه کرده است. بر این اساس ارزش واردات خودرو نیز در فصل اول سال بیش از ۲۴۵ میلیون دلار است که این میزان نیز نسبت به همین فصل در سال قبل معادل ٤٦ درصد کاهش یافته است. واردات خودرو طی سه ماهه اول سال گذشته معادل ۲۱ هزار و ۴۰۰ دستگاه خودرو با ارزش ۴۵۸ میلیون دلار بوده است.

● هر اونس طلا در بازار جهانی (روز گذشته) ۱۱۷۶ دلار قیمت گذاری شده. در بازار داخلی نیز هر گرم طلای ۱۸عیار ۹۲ هزار و ۶۰۰ تومان قیمت خورده. در بازار سبزه میدان هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید ۹۰۰ هزار تومان و طرح قدیم ۹۰۴ هزار تومان قیمت خورده است. سکه فروشان البته هر قطعه نیم سکه بهار آزادی را ۴۵۹ هزار تومان، ربع سکه بهار آزادی را ۲۵۹ هزار تومان و سکه یک گرمی را ۱۷۰ هزار تومان قیمت گذاری کردند. همچنین در بازار آزاد نیز نرخ هر دلار آمریکا به ارزش ۳۲۹۶ تومان، یورو به ارزش ۳۶۹۵ تومان و هر پوند نیز به ارزش ۵۱۹۵ تومان از سوی صرافی‌ها در روز گذشته ثبت قیمت‌شد.■

وزیر راه و شهرسازی خواستار شد

اعلام وضعیت فوق‌العاده در اقتصاد ایران

ایسنا: وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اینکه در دوره بحران اقتصادی آمریکا، دولت وضع فوق‌العاده اعلام کرد تا جامعه برای بازنگری کلی اقتصاد آماده شود، گفت: «ولی سیاست ایران این است که به نحوی از کنار مسائل بگذرد و همه مسائل را آرام نشان دهد تا اضطراب ایجاد نشود.»

وی افزود: «به عنوان مثال حجم معوقه‌های بانکی بالای ۱۲ درصد و قدرت وام دهی بانک‌ها کمتر از ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی بود. از سویی نیز بودجه قدرت اهرمی خود را از دست داده که این شاخص‌ها نشان دهنده بحران اقتصادی است.»

وی با اشاره به این که در دوره بحران اقتصادی آمریکا، دولت وضع فوق‌العاده اعلام کرد تا جامعه برای بازنگری کلی اقتصاد آماده شود، گفت: «ولی سیاست ایران این است که به نحوی از کنار مسائل بگذرد و همه مسائل را آرام نشان دهد تا اضطراب ایجاد نشود.»

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به دو طرح اقتصاد اشاره به تشریح وضعیت اقتصاد ایران از سوی رئیس جمهور گفت: «آنچه دولت یازدهم از دولت دهم تحویل گرفت، اگر در کشور دیگری اتفاق می‌افتاد حتما وضعیت بحرانی اعلام می‌شد، چون بر اساس همه شاخص‌ها در وضعیت بحرانی بودیم.»

وی افزود: «به عنوان مثال حجم معوقه‌های بانکی بالای ۱۲ درصد و قدرت وام دهی بانک‌ها کمتر از ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی بود. از سویی نیز بودجه قدرت اهرمی خود را از دست داده که این شاخص‌ها نشان دهنده بحران اقتصادی است.»

وی با اشاره به این که در دوره بحران اقتصادی آمریکا، دولت وضع فوق‌العاده اعلام کرد تا جامعه برای بازنگری کلی اقتصاد آماده شود، گفت: «ولی سیاست ایران این است که به نحوی از کنار مسائل بگذرد و همه مسائل را آرام نشان دهد تا اضطراب ایجاد نشود.»

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به دو طرح اقتصاد سیاست‌های غلط و بدون اندیشه به مردم، گفت: «چگونه می‌توان با قدرت وام‌دهی ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی به رشد اقتصادی شش درصدی برسیم؟ حتی با قدرت وام‌دهی ۸۰ درصدی بانک‌ها هم رسیدن به رشد شش درصدی دشوار است.»

وی با اشاره به پینگ‌پنگ بانک مرکزی و قوه قضائیه در شش تا هفت سال اخیر بر سر معوقات بانکی که هر کدام مسئولیت را به گردن دیگری می‌اندازند، اظهار کرد: «چنین وضعی در کره جنوبی و آمریکا نیز پیش آمده بود، اما ساختار مستقلی از وزارت دارایی و بانک مرکزی طراحی کردند تا ساختار بانک‌ها را بازسازی کنند در ایران هم می‌توان این کار را کرد ولی لازمه آن اعلام وضع فوق‌العاده است.»

آخوندی افزود: «اگر مردم شناخت کامل از وضع فوق‌العاده اقتصادی آن زمان کشور نداشته باشند احتمال تکرار سیاست‌گذاری‌های غلط در آینده وجود دارد.»■

هر ساعت یک کامیون پوشاک و کفش چینی در راه ایران

اقتصادایران: ایران با نزدیک به ۸۰ میلیون نفر جمعیت (هجدهمین کشور جهان) یکی از مهم‌ترین بازارهای مصرفی جهان به شمار می‌رود. ارزش بازار داخلی نساجی، پوشاک وکفش ایران از تولید ناخالص داخلی ۹۰ کشور دنیا بیشتر است. مطالعات انجام‌شده حاکی از این است که در سال‌های اخیر تا بیش از ٦۰ درصد بازار داخلی (باارزش بیش از ده میلیارد دلار) تحت نفوذ واردات واقع‌شده است. مصرف سرانه پوشاک ایران بیش از کشورهایی مانند چین و در حدود یک‌چهارم مصرف کشورهای اروپایی و آمریکا است که در طبقه مصرف متوسط به بالای جمعیت جهانی قرار می‌گیرد. ضریب نفوذ واردات پوشاک ایران ۵/۱ برابر متوسط جهانی است. در دهه ۸۰ حجم واردات و قاچاق پوشاک رشد سریعی یافت و در انتهای آن به بیش از شش میلیارد رسید. حجم عظیم واردات و قاچاق که بین کالاهای مصرفی اولین رتبه را به خود اختصاص داد، منجر به افت شدید صنایع پوشاک و همچنین صنعت نساجی و از دست‌رفته بین نیم تا یک‌میلیون شغل مولد شد. در دهه گذشته صادرات رسمی پوشاک به ایران (از طریق گمرک‌های جهان به مقصد ایران) نسبت به دهه ماقبل آن بیش از ۲۵ برابر آمار واردات پوشاک با مغایرت‌های وسیعی همراه بوده است. با مقایسه داده‌های صادراتی کشورهای صادرکننده به ایران با داده‌های واردات گمرک ایران مشخص می‌شود که در دهه ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۳، ٤/٦ میلیارد دلار کم اظهاری یا تخلفات دیگر در واردات پوشاک وجود داشته است. از سوی دیگر مغایرت بیش از ۷۰۰ هزار تن (معادل با دو میلیارد قطعه لباس) در این دوره، معضلات دیگر از قبیل عدم اظهار در گمرک‌ها را نیز روشن می‌کند (اظهار ۵/۳ درصد ارزشی و ۷/۹ درصد حجمی واردات رسمی در گمرک‌های کشور). با توجه به سهولت نگهداری و جابه‌جایی پوشاک، واردات قاچاق و غیررسمی پوشاک بیش از واردات گمرکی آن برآورد می‌شود.

در دهه گذشته صادرات مستقیم و رسمی پوشاک وکفش از چین و ترکیه به ایران (به مقصد ایران) به‌شدت افزایش یافت. به‌طورکلی این روند از زمان افزایش درآمدهای نفتی کشور آغاز شد و تاکنون همچنان به روند رشد نمایی خود ادامه داده است. صادرات مستقیم پوشاک و کفش چین به ایران از کمتر از ده میلیون دلار در ابتدای دهه ۸۰ به نیم میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ (۲۰۱۱ میلادی) رسید و اگرچه با کاهش درآمدهای نفتی افت ۲۵ درصدی را تجربه کرد، اما مجدداً با افزایش شدیدی در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱٤) به نزدیک یک میلیارد دلار رسید. صادرات پوشاک و کفش ترکیه به میزان بالایی به قاچاق متکی است، اما صادرات رسمی آن نیز رشد سریعی را در سال ۱۳۹۳ شاهد بوده است. این ارقام شامل قاچاق پوشاک از امارات متحده عربی و دیگر مبادی ورودی نیست. در اینجا منظور از قاچاق رسمی، مغایرت بین ارقام کشورهای صادرکننده به ایران و مقادیر اعلامی توسط گمرک‌های کشور است. با مقایسه داده‌های صادراتی کشور چین با داده‌های واردات گمرک ایران مشخص می‌شود که در ۱۰ سال گذشته، سه میلیارد دلار کم اظهاری، بد اظهاری یا تخلفات دیگر وجود داشته که فقط بیش از ۳۰ درصد آن مربوط به سال ۲۰۱٤ میلادی (بهمن‌ماه ۱۳۹۲ لغایت بهمن ۱۳۹۳) است. درحالی‌که چین اعلام کرده در سال ۲۰۱٤ میلادی به میزان ۹۵۹ میلیون دلار پوشاک وکفش به ایران صادر کرده، ارقام گمرک ایران حاکی از فقط پنج میلیون دلار واردات از چین است. برآورد می‌شود مغایرت را به خوداختصاص دهد. در این میان قاچاق پوشاک وکفش از امارات متحده عربی و دیگر مبادی ورودی و به‌ویژه از ترکیه، به‌مراتب بیش از واردات

گمرکی یادشده برآورد می‌شود. حجم ورودی قاچاق رسمی پوشاک وکفش از کشور چین در سال گذشته معادل ۱۱۰ هزار دلار یا یک کامیون در هر ساعت بوده که از توان و قابلیت قاچاقچیان خرده‌پا خارج است. پوشاک وارداتی عمدتاً از نوع نامرغوب است که با مدل‌های تقلیدی برندهای معتبر و همچنین جعل نام تجاری آنها، از قدرت نفوذ بالایی در بازار برخوردار می‌شود. بهای واحد وارداتی انواع پوشاک ترکیو (کد تعرفه تجاری دورفعی HS٦۱) به کشور از چین کمتر از نصف آلمان است. در مورد پوشاک از پارچه تاری-پودی (کد HS٦۲) بهای واحد صادراتی جهانی چین، ۵۰ درصد بیش از ایران است.

حجم بالای فروش پوشاک قاچاق وارداتی به میزان بالایی مدیون استفاده (غیرقانونی) از اعتبار برندهای معروف جهانی است. حجم تجارت غیرقانونی و قاچاق بیش از سه تریلیون دلار تخمین زده شده است و طبق اعلام سازمان گمرک‌های جهانی ۱۰ درصد تجارت جهانی منسوجات و پوشاک شامل کالاهای جعلی و قاچاق می‌شود که منجر به ایجاد ۵/۷ میلیارد یورو خسارت برای صنایع مربوطه در اروپای غربی شده است. در غیاب آمار رسمی داخلی و جهانی، به نظر می‌رسد، ایران اولین رتبه جهانی در قاچاق منسوجات و پوشاک (با برندهای جعلی) را به خود اختصاص دهد.

در شرایطی که ما توجه به حجم بالای قاچاق منسوجات و پوشاک به کشور، توجهی به مسئله جعلی بودن برند کالاهای قاچاق نمی‌شود، در کشورهای اروپایی و آمریکا توجه بر مبارزه با واردات پوشاک با برندهای جعلی متمرکز است. بیش از ۹۵ درصد حجم واردات و قاچاق پوشاک کشور با برندهای جعلی صورت می‌گیرد که مصغلات ناشی از واردات را دوچندان می‌کند. پوشاک وارداتی جعلی با برندهای مشهور و معتبر از نفوذ به‌مراتب بالاتری در بازار برخوردار بوده و چنانچه دیده می‌شود با کاهش تقاضای مصرف کالاهای داخلی با برندهای کم‌توان، عرضه پوشاک جعلی بیش از واردات به تولیدداخلی لطمه‌زده است. برند تجاری بیش از ۹۹ درصد کالای پوشاک خارجی عرضه‌شده در کشور، برندهای معروف جهانی تقلبی بوده که با توجه به خارجی بودن و عدم آگاهی اغلب مصرف‌کنندگان به‌عنوان کالای برند دارا از مقبولیت بسیار بالاتری برخوردار است؛ برای مثال درحالی‌که نمونه اصل یک کیف لویی ویتون بین ۷۰۰ تا ۳۰۰۰ دلار قیمت دارد، نمونه جعلی آن بین یک تا سه میلیون ریال در ایران عرضه می‌شود. طبق مطالعات انجام‌شده توسط مؤسسه تحقیقاتی صنایع نساجی نزدیک به دوسوم قشر جوان کشور حتی باکیفیت پایین‌تر با قیمت بالاتر، پوشاک برند دار خارجی (البته تقلبی) را ترجیح می‌دهند. وجه جهانی پوشاک برند دار و قیمت بسیار پایین اقلام جعلی و علاقه عامه مردم و به‌ویژه بانوان و جوانان به برندهای معتبر و مشهور و شبکه توزیع سازمان‌یافته پوشاک کشور و نبود، هرگونه کنترل موجب شده است، ایران به یکی از بزرگ‌ترین بازارهای قاچاق منسوجات و پوشاک جعلی در جهان تبدیل شود. این معضل علاوه بر اینکه برخلاف قوانین حاکم بر نظام تجارت بین‌المللی است، وجهه نامطلوبی در سطح جهان را نیز ایجاد می‌کند. فروشگاه‌هایی که اقدام به توزیع پوشاک خارجی برند دار (البته جعلی) می‌کنند، با توجه به حاشیه سود بالا امکان پرداخت اجاره مغازه‌های بالا در خیابان‌های اصلی و بهترین نقاط مراکز فروش را دارند و درنتیجه ضمن تنگ کردن عرصه فعالیت برای تولیدکنندگان داخلی، هزینه توزیع را برای آنها بالا می‌برند. بررسی‌های میدانی در سطح کشور نشان می‌دهد از ده‌ها هزار فروشگاه و بوتیک عرضه‌کننده پوشاک و کفش خارجی فعال، کمتر از صد واحد عرضه‌کننده کالای اصل هستند.■

نبض اقتصاد

تورم ٤۰ درصدی در بخش بهداشت و مددکاری

اقتصادنیوز: بانک مرکزی گزارش تورم تولیدکننده در خردادماه را منتشر کرد. بر اساس این گزارش گروه بهداشت و مددکاری اجتماعی هم نسبت به ماه قبل از خرداد و هم نسبت به ماه مشابه سال قبل بالاترین میزان تورم را در میان گروه‌های مختلف داشته است. در خردادماه نسبت به ماه قبل، بیشترین افزایش هزینه مربوط به گروه بهداشت و مددکاری اجتماعی است که ۵/۸ درصد افزایش‌یافته است. بعدازآن بیشترین میزان افزایش شاخص تولید مربوط به بخش کشاورزی، جنگل‌داری و ماهیگیری (۲/٤ درصد افزایش)، حمل‌ونقل (دو درصد افزایش) و سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی (۱/۷ افزایش) ۱ درصد بوده‌است. البته این مربوط به تورم گروه‌های اصلی است. تورم خدمات که مربوط به گروه اختصاصی است ۲/۵ درصد افزایش یافته است. همچنین نکته قابل توجه در افزایش تورم تولیدکننده در خردادماه سال ۹٤ نسبت به خردادماه سال ۹۳ مربوط به تورم گروه بهداشت است. بالاترین میزان تورم مربوط به گروه بهداشت و مددکاری اجتماعی است که تورم ۳۹/۹ درصدی را طرف یک سال تجربه کرده است. بعد از بهداشت، بالاترین میزان تورم مربوط به سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی است که تورم آن ۲٦/۲ درصد بوده است.■

یادداشت

علت‌العلل فساد اندازه دولت است

■ سعید لیلاز
کارشناس اقتصادی

علت‌العلل فساد درواقع اندازه تصدی و دخالت دولت در اقتصاد است. هرگاه در ایران درآمد نفت افزایش پیدا کرده، هم‌اندازه دولت بزرگ‌شده و هم تصدی‌اش افزایش پیدا کرده و هم دخالتش فزونی گرفته است؛ الأن قالب شبکه بانکی ایران به‌ظاهر خصوصی است. ولی ما بانک خصوصی واقعی نداریم. ما شرکت بیمه دولتی خیلی کم داریم. ولی خودتان می‌دانید که شرکت بیمه خصوصی حرفی بی‌وجه در کشورمان است. به این دلیل که یک دولت راتیر بااقتدار، آن بالا نشسته است و هر کس که کوچک‌ترین تخطی از دستورات کند، مثل ماجرای بانک پارسیان، از اوج عزیز به کف حضیض می‌غلتد. زمانی که اندازه دولت بزرگ می‌شود، درآمد این دولت فربه، افزایش پیدا می‌کند و خودش را از مالیات‌ستانی بی‌نیاز می‌بیند و به تصمیم گرفتن‌های متعدد و دخالت‌های بی‌رویه اقدام می‌کند. در همین سال‌های ۱۳۸٤ تا ۱۳۹۲، دستور داده بودند که حق ندارید به روزنامه‌های مستقل آگهی بدهید. تنها دلیلش، سهم دولت در اقتصاد ایران است که ٦۵ تا ۷۵ درصد GDP است. منظورم از دولت، یعنی نهادهای عمومی و دولت.

وقتی که یک دولت اجازه پیدا می‌کند که با اتکا به درآمدهایی که ناشی از مالیات نیست، سیطره خود را در اقتصاد تحکیم کند، فساد پیش می‌آید و از دید دیگر کارآمدی اقتصادی بیرون می‌رود. از همان ابتدای این فرآیند حضور دولت در بسیاری از عرصه‌ها، کار نیروهایی که می‌خواهند سالم کار کنند، سخت می‌شود. به‌محض افزایش درمنابع، راهش کارآمدی را خواهیم داشت. اساس علم اقتصاد تخصیص منابع محدود به مصارف نامحدود است. درآمد نفتی ایران ظرف یک دوره شش، هفت‌ساله ۱۵ برابر می‌شود. صحبت از یک رقم اندک نمی‌کنم. فرض کنید در سال ۱۳۹۰، تولید ناخالص داخلی بدون نفت، ٤۰۰ میلیارد دلار بوده است. درحالی‌که به ۳۰۰ میلیارد دلار و فقط تولید انرژی‌مان در ایران بوده است. من عدد را خوب می‌شناسم. می‌دانم در آن سال فقط ۱۱۸ میلیارد دلار صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی بوده است. ولی بیش از آن عدد، تولید انرژی داخل که مجانی تزریق شد را داریم. ایجاد تلاطم آن درآمد در این ساختار یک امر گریزناپذیر است؛ بنابراین من مسئله فساد را بسیار عینی می‌بینم. معتقدم تازمانی که سهم نفت در اقتصاد ایران، این طور می‌تواند یک‌شبه تعیین‌کننده باشد و تمام ساختارها را به هم بریزد و به دولت این اختیار را بدهد که بدون نظر مردم بتواند، این درآمد هنگفت را هزینه کند با اقتصاد را دادوکند، این اتفاق می‌افتد و این گریزناپذیر است. بنابراین علت‌العلل فساد، اندازه دولت است که در ایران عامل اصلی آن نفت است.■

مترجم تمام وقت یا پاره وقت
با سابقه کار حرفه‌ای
در حوزه سلامت و بهداشت
دعوت به همکاری
جهت کسب اطلاعات بیشتر از ساعت ۱۰ الی ۱٦
روزهای شنبه تا چهارشنبه
با تلفن ۱-۲۲۸۹۰۹۳۰ تماس حاصل نمایید